

## Yabani ağaçların aşılması hakkında kanun

( Resmî Gazete ile neşir ve ilânı : 16 6 1929 - Sayı : 1217 )

№ 1528

**BİRİNCİ MADDE** — Devlet ormanlarında bulunan yabani zeytin, harnup, badem, elma, ahlat, üvez, kızılçık, alıç, güvem, kestane, menengiç, idris, incir, filarya ve saire gibi yabani ağaçların aşılması İktisat Vekâletinin ve boş arazide muayyen bir kıt'a dahilindeki yabani ağaçların aşılması da vilâyetlerin müsaadesine bağlıdır. İktisat Vekâletince yaptırılan tetkikat neticesinde ağaçlarının aşılması tensip ve alâkadar vilâyetlere tebliğ edilen Devlet ormanları aksamındaki ağaçların aşılması için de vilâyetlerce müsaade olunur. Ancak bu müsaadeler derhal vekâlete bildirilir.

**İKİNCİ MADDE** — Devlet ormanlarındaki yabani ağaçların İktisat Vekâletince imar ve aşılmasına müsaade edilmek için muhtevi olduğu ağaçların en aşağı % 50 sinin imar ve aşılmasına elverişli ve imar olduğu surette yemiş verebilecek halde olması lâzımdır. Ormanın tarlaya tahvili halinde kaynak suları korumak, heyelan ve seylâp ve çığ tehlikeleri olmak gibi mahzurlar bulunmaması ve ormanın yemişinden istifade edilecek ağaçlara inhisarı halinde veriminin dahi fazla olacağını hesap neticesi tahakkuk etmesi şarttır. Muhtevi olduğu ağaçları fundadan ibaret bulunan Devlet ormanlarında aşılmağa kabiliyeti daha az miktarda ağaçlar bulursa bile imarına müsaade olunur.

**ÜÇÜNCÜ MADDE** — Devlet ormanlarıyla boş arazide muayyen bir kıt'a dahilindeki yabani ağaçları aşılacak isteyen kimse istediği parçanın hudut ve mevki vane gibi şartlar dahilinde imar edeceğini beyan eden bir istida ile ormanın bulunduğu kazanın en büyük mülkiye memuruna müracaat eder. Müracaat tarihini gösterir kendisine bir ilmühaber verilir. İstiyenler müteaddit olursa istidaları sıra ile deftere yazılır.

**DÖRDÜNCÜ MADDE** — Üçüncü madde mucibince verilen istidalar en büyük mülkiye memuru tarafından orman ve bulunmadığı takdirde ziraat dairesine verilerek orman veya ziraat memurları tarafından imarı istenen yerin keşfi icra ve ormanın mahiyetini ve ağaçlarının adet ve cinslerini ve bu cinsler arasında ne kadar aşya kabiliyetli ağaç bulunduğunu ve eb'at ve hacimleriyle değerlerini ve o yerin meyvalı ağaçlara tahsisi halinde senelik vereceği hasılatın miktarını gösterir mukayeseli bir rapor ile arazi vaziyetini gösterir bir harita veya muntazam bir krokisi tanzim olunarak İktisat Vekâletine gönderilir.

Raporda, imar edilecek sahadaki aşılacak ağaçların budanmasından ve arazinin temizlenmesi için çıkarılacak ağaçların göğde ve dallarından ne kadar kereste ve odun veya kömür yapılabileceği de ayrıca tayin edilir.

**BEŞİNCİ MADDE** — İktisat Vekâletince bu rapor ve harita ve kroki tetkik edilerek yapılan keşfin usulüne uygun ve ormanın yemişinden istifade edilecek ağaçlara kalbi daha faydeli olduğu anlaşıldığı surette ruhsatname verilmesi vilâyete bildirilir.

**ALTINCI MADDE** — Muayyen bir yeri birden fazla isteyenler olur ve bunlarda aynı günde müracaat etmiş bulunurlarsa müraccah usul ve şeraite riayeti teklif eden tercih olunur. Müraccah usule riayeti teklif edenin müracaatı muahhar ise mukaddem müracaat sahibine aynı usulü kabul etmesi teklif olunur. Razi olduğu takdirde kendisine, aksi takdirde muahhar müracaat edene ruhsat verilir.

**YEDİNCİ MADDE** — Köylüler tarafından köyler civarında bulunan ve Devlete ait orman veya arazide olan yabani ağaçları aşılacak istiyenlere toplu olarak yukardaki şartlara göre ruhsatname verilir.

**SEKİZİNCİ MADDE** — Sahipli yerlerde bulunupta aşılandığı halde daha çok faide temin edeceği mütehasşis memurlar tarafından tahakkuk edip vekâletçe tasdik olunan yerlerdeki yabani ağaçların aşılatırılması mecburî kılınabilir. Bu ağaçlar için lüzumu olan iyi cins aşı kalemlerini hükümet meccanen vereceği gibi gezginci aşı ustaları kullanarak ağaç sahiplerine de aşıcılığı öğretir.

**DOKUZUNCU MADDE** — Aşılamağa ayrılacak üzere bir şahsa verilecek orman parçası üç dönümden az ve ikiyüz dönümden fazla olamaz. Ancak aldığı ruhsatnameye tevfikan muayyen müddet içinde aşılama ameliyatını muvaffakiyetle ikmal edenlere yanında bulunan ormandan aynı şartlar içinde yeni bir parça için tercihan ruhsatname verilir. Malî iktidar ve fennî ihtisaslarını Hükümetçe talep edilecek vesikalarla ispat eden şirketlere yukarıda beyan olunan iki yüz dönümden fazlası için de ruhsat verilmesi caizdir.

**ONUNCU MADDE** — Aşılamağa ayrılacak parçaların etrafına, masarifi ruhsatname alana ait olmak üzere ruhsatname itası tarihinden nihayet üç ay içinde hudut işaretleri koydurulur.

**ON BİRİNCİ MADDE** — Aşılama ameliyesinin en çok üç sene içinde bitirilmesi şarttır.

**ON İKİNCİ MADDE** — Ruhsatnamenin verildiği tarihten başlayarak bir sene içinde imar ve aşıya başlanmamış olursa, ruhsatname, ihtar ve protosto gibi hiç bir muameleye ve hükme hacet kalmaksızın ruhsatnameyi veren makam tarafından geri alınır. Şayet bu yüzden tahribat vuku bulmuş ise bunlar da ruhsatname sahibine hükmen tazmin ettirilir.

**ON ÜÇÜNCÜ MADDE** — Ruhsatname sahibi aldığı parçada boş yerler mevcut olur ve bu yerlerin ihyaya kabiliyeti orman veya ziraat memurlarınca tespit edilirse buraları kendi parçasından veya ormanın müsaade edilecek diğer cihetinden tedarik eyleyeceği yabanî fidanları dikmek ve tımar ve aşı yapmak suretile doldurmağa mecbur tutulur ve bu cihet ruhsatnamede gösterilir.

**ON DÖRDÜNCÜ MADDE** — İslân ve terbiyesi arzu olunan ağaçların tımarından ve temizleme için çıkarılan ağaçların göğde ve köklerinden kesilecek ve yapılacak kereste veya odun ve kömür miktarile bunların hangi mevsimde ne kadar müddet içinde ve ne şerait dahilinde yapılabileceği ruhsatnamede gösterilir.

**ON BEŞİNCİ MADDE** — Kesme ve temizleme neticesinde yapılacak kereste, odun ve kömür ormanın bulunduğu mıntaka tarifesindeki bedelin misfına tabidir. Ancak bu suretle elde edilen kereste, odun ve kömürün ormandan çıkarılması aşı ameliyatının ikmaline mütevakkıftır. İmar ve aşıya başlamakla beraber aşıyı ikmal etmeden evvel elde edilen kereste, odun ve kömürü çıkarmak istiyenlere tarifeye göre dört misli bedel üzerinden bir banka teminatı alınmak şartile müsaade olunabilir. Üçüncü sene nihayetinde aşı ikmal olunmadığı takdirde ruhsatname münfesihi olmakla beraber mevcut kereste, odun ve kömürler musadere ve şayet daha evvel bunlar çıkarılmış ise alınan teminat mukabili bilâ hüküm derhal irat kaydedilir ve ayrıca vukua gelmiş zarar ve ziyân dolayısıyla 12 inci maddeye tevfikan muamele olunur.

**ON ALTINCI MADDE** — Ruhsatnamesi iptal edilmiş bir parça evvelki ruhsatnamedeki müddetle ve aynı şartlarla yeni taliplere verilebilir.

**ON YEDİNCİ MADDE** — Üç sene nihayetinde ruhsatnamesi mucibince imar ve aşı ameliyatını muvaffakiyetle bitirmiş olanlar, aşıladıkları ağaçların arazisi ile birlikte kendilerine temlikî için istida ile mahallin en büyük mülkiye memuruna müracaat ederler. Bu müracaatlar üzerine orman veya ziraat memurları veya İktisat Vekâletince tayin edilecek mütehasşis ve müfettişler marifetile mahallinde imar ve aşının hüsnü suretle yapıp yapılmadığı ve ruhsatname ahkâmına tamamen riayet edilip edilmediği ve diğer Devlet ormanlarına bir gûna tecavüz vuku bulup bulmadığı tetkik ve bir raporla tespit olunur. Raporlar vilâyetlerden İktisat Vekâletine gönderilir ve vekâletçe muvafık görüldüğü takdirde o parçanın ruhsatname sahibine

temlik icra ve tapu senedi ita olunur. Bu suretle tapu senedi verilen yerler hakkında 6 şubat 1340 tarih ve 407 numaralı kanunun 5 inci maddesi mucibince muamele ifa edilir. Raporlarda imar ve aşının ikmal olunmadığı ve ruhsatname ahkâmına riayet edilmediği tespit edilenler için 12 ve 15 inci maddeler ve diğer Devlet ormanlarına tecavüz vuku bulduğu takdirde haklarında orman kavanin ve nizamatı ahkâmı tatbik olunur.

**ON SEKİZİNCİ MADDE** — Aşılacak ağaçların aşılması ve arazinin imari için bir şahıs veya şirkete veyahut köylülere verilen ruhsatname ahkâmı tamamen icra edilmedikçe aynı eşhas ve şirket ve ahaliye bu yolda başka ruhsat verilmez.

**ON DOKUZUNCU MADDE** — Devlet ormanları içinde bulunan yabancı ağaçları kökünden söküp kendi toprağına nakil ile fidanlık ve bahçe teşkil etmek isteyenlere tesis edeceği fidanlık ve bahçenin genişliğine göre orman memurlarının resmî müsaadesile bir seneye mahsus olmak üzere ruhsatname verilir ve aşılama için çıkarılacak ağaçlardan orman bedeli alınmaz.

**YİRMİNCİ MADDE** — Kanunun intişar ettiği tarihe kadar ruhsat almaksızın yabancı ağaçları aşmış olanlara araziye temizlemiş bulunduğu takdirde hemen ve temizlenmediği görüldüğü halde tarili tebliğden itibaren bir sene zarfında temizlendiği surette bu arazi 17 inci maddeye tevfikan temlik olunur. Bu gibi mahaller arazi vergisine tabidir.

**YİRMİ BİRİNCİ MADDE** — Bağ, meyva bahçe ve fidanlıklarını femî surette imar eden yani budama, gübreleme ve hastalıktan korumasını, cinsinin eyileştirilmesini, arazinin işletilmesini eyi yapanlara mükâfat verilir. Meyve ve fidan müsabakalarında bu gibi mükâfat kazanmış bağ ve bahçe ve fidanlık sahipleri müsavi şeraitte diğerlerine tercih edilir. Mükâfat miktarı ve verilmesi şekli İktisat Vekâletince tespit olunur.

**YİRMİ İKİNCİ MAEDE** — Meyva bahçelerini kâmilen veya kısmi ticaretle kısmen kökleme veya kesmek ancak ziraat memurlarına müsaadesile yapılr. Kereste olarak kullamlacak meyvalı ağaçlar orman veya ziraat memurlarına damgalattırıldıktan sonra kesilebilir.

**YİRMİ ÜÇÜNCÜ MADDE** — Ağaç kesenler veyahut sökenler veya yaralıyanlar veyahut ağacın kabuklarını soyanlar Türk ceza kanununun 516 inci maddesinin altıncı fıkrasına tevfikan cezalandırılırlar. Bu e'ali icra halinde tutulan eşhas için orman, köy ve bağ ve kır bekçilerinin en yakın karakolda tanzim ettirecekleri zabıt varakası aksi sabit oluncaya kadar mamulunbihtir.

**YİRMİ DÖRDÜNCÜ MADDE** — Ziraat veya orman memurları bu kanunun ahkâmına muhalif olarak ağaç kesenleri veya tahribat yapanları müddei umumiliğe ihbar ile mükelleftirler.

**YİRMİ BEŞİNCİ MADDE** — Meyvalı ağaçlar sahalarında her kim hayvanatını otlattırır Türk ceza kanununun 518 inci maddesine tevfikan cezalandırılır. 23 üncü maddenin son fıkrası hükmü bunlar hakkında da caridir.

**YİRMİ ALTINCI MADDE** — Aşılacak ağaçlar zeytin ise zeytinlik içinde tasirhane inşa etmek Hükûmetten mezuniyet almağa mütevakkıftır. Aksi takdirde inşa olunan tasirhane işlettirilmez.

**YİRMİ YEDİNCİ MADDE** — Şoselerde ve yollarda dikilmiş meyvalı ve meyvasız ağaçları sökenler veya kesenler yahut yaralıyanlar veya kabuklarını soyanlardan emsalinin tedariki ve dikilmesi için lâzım gelen ve mahallî memurları tarafından miktarları takdir edilen masrafın iki misli tazminat olarak alınmakla beraber bunlar altı ay kadar hafif hapis ile de cezalandırılırlar. İşbu filin yapımı bulunmadığı takdirde tazminat şose veya yolların hududu dahilinde bulunduğu köy ihtiyar meclisine tahmil olunur. 23 üncü maddenin son fıkrası bunlar hakkında da caridir.

**YİRMİ SEKİZİNCİ MADDE** — Bilinen veya bilinmeyen her hangi bir hastalık hususî ormanlar müstesna olmak üzere sahipli arazideki ağaçlara tahribat yaptığı zaman sahibi veya kiracısı kev-

fiyeti orman veya ziraat idaresine ve ziraat ve orman memuru bulunmayan yerlerde en büyük mülkiye memuruna bildirmeğe ve hastalık nümunesini vermeğe veya göndermeğe ve hükümet tarafından ilân edilecek mücadele usul ve şeraitine göre tedavide bulunmağa mecburdur. Vaktinde ihbar etmiyen ve hastalık nümunesini vermiyenlerden birinci defasında on lira cezai nakti alınır. Yapılan ilâna rağmen ağaçların tedavi ettirmiyenlerin masarifi bidayeten ziraat memurunun yapacağı keşf üzerine vilâyet bütçesince muvakkaten tesviye edilmek ve bilâhara sahibinden veya kiracısından tahsili emval kanununa tevfikân tahsil olunmak üzere Hükümetçe tedavi ettirmekle beraber bu gibi hastalığı haber vermiyenler hakkında tatbik edilen ceza ile de cezalandırılırlar. Hastalık çok salgın bir hal alırsa alâkadarlar orman veya ziraat memurunun tanzim edeceği program dahilinde hep birden mücadelede çalıştırılabilirler. Bu baptaki davete icabet etmiyenlerin yerine kullanılacak amelenin ücreti kendilerinden beş misil olarak istifa ve ameleye verilenden maadası vilâyet bütçesine ithal ve mücadeleye sarfedilir.

**YİRMİ DOKUZUNCU MADDE** — Sahipsiz topraklardaki her nevi ağaçlarda mevcut olup hastalığın başkasına geçmesine ve salgın olmasına sebebiyet verecek hastalıklar umumî bütçedeki tahsisat ile ve çekirge kanununda beyan edilen mükelleflerin iştiraki ile tedavi ve imha edilir.

**OTUZUNCU MADDE** — Ağaçlara sirayet edecek her nevi hastalıkların bulaşmış maddelerin Türkiyeye sokulmasını men'e Hükümet mezdundur.

**OTUZ BİRİNCİ MADDE** — Dışarıdan sokulacak ağaç, fidan, kök, çubuk ve sairinin Türkiye gümrüklerinden ithalinde usulen menş ve sağlık şahadetnamesi bulunması lâzımdır.

**OTUZ İKİNCİ MADDE** — Fidan ve aşı temini ve mükâfat itası için her sene İktisat Vekâleti ve vilâyetler bütçelerine icapeden tahsisat vazolunur. Evkâfe, Devlet Demiryolları müdiriyeti umumiyeleri ile vilâyet İdarei hususiyeleri ayrıca İktisat Vekâletinin tespit edeceği yerlerde ve miktarda fidanlık yapmak ve kurslar açmak için lüzumu olan tahsisatı bütçelerine koymağa mecburdurlar.

**OTUZ ÜÇÜNCÜ MADDE** — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

**OTUZ DÖRDÜNCÜ MADDE** — Bu kanunun ahkâmını icraya Adliye, Dahiliye, Maliye ve İktisat Vekilleri memurdur.

10 haziran 1929

*Cümhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarihi ve numarası*

: 4-6-1929 ve 1/403

*Bu kânunun neşir ve ilânı Başvekilliğe bildirildiğine dair Cüm. Reisliğinden gelen tezkerenin tarihi ve numarası*

: 10-6-1929 ve 4/314

*Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cilt ve sayfa numaraları*

Cilt

Sayfa

: 9

22

12

206,309:313

*Bu kanunla ilişkili olan kanunların numaraları*

: 407,795